

การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง
อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
GUIDELINES FOR WASTE MANAGEMENT OF CAMP SON COMMUNITY, KHAO KHO
DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE WITH FOCUSING ON COMMUNITY PARTICIPATION

ภัชญาภา คงชนและธนัสถา โรจนตระกูล
Patchayapha Kongkon and Tanastha Rojanatrakul
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University
E-mail: Patchayapha22@gmail.com

Received 11 April 2021; Revised 20 June 2021; Accepted 23 April 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 251 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่า t-test ค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุของที่มี เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ ลักษณะที่อยู่อาศัย และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนเมื่อมีอาการเจ็บป่วยการเดินทางไปพบแพทย์ไม่สะดวกมีรายได้เงินเบี้ยยังชีพ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อพบปะพูดคุย เกี่ยวกับสวัสดิการที่ควรได้รับ แนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ พบว่า ควรจัดตั้งคลินิกสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อดูแลรักษาผู้สูงอายุให้บริการแบบองค์รวม และควรจัดรถรับ-ส่ง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์ สนับสนุนส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ จัดสวัสดิการที่จำเป็นต่อผู้สูงอายุ จัดตั้งชมรมด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุและควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้สูงอายุทุกคนในพื้นที่เข้าถึงและรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุมาใช้สิทธิ์และเข้ารับบริการ โดยอาศัยอาสาสมัครสาธารณสุข

คำสำคัญ : การจัดสวัสดิการ, ผู้สูงอายุ, เทศบาลตำบลป่าแดง

Abstract

The objectives of this study were: to study the level of the social welfare management for the elderly to compare the personal factors affecting the social welfare management for the elderly and to study the problems, obstacles and guidelines for the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province. 1) Overall, the level of the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province was at the high level. When considering each aspect, it was found that the recreation, the service and the elderly support network were at the highest level. However, the social security and the elderly protection, the income, the health and the treatment, and the habitation were at the high level. 2) The comparison of the personal factors affecting the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province found that the elderly having the different gender, age, status, educational degree income, habitation state, and occupation did not affect the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province. Therefore, the hypothesis was denied. 3) The problems, obstacles and guidelines for the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province found that 1) the problems and obstacles affecting the social welfare management for the elderly in Pa Daeng Sub-district Municipality, Chat Trakan District, Phitsanulok Province were: the elderly faced the healthy problems and the diseases, had no enough income for living, and had no the Proactive public relations , and 2) the guidelines for the social welfare management for the elderly were: the municipality should establish the clinic for the elderly to treat the elderly in the holistic service, provide the shuttle for the elderly in going to the doctors, support and promote the occupation for the elderly, provide the necessary welfare for the elderly, establish the occupational clubs for the elderly, and have the public relations in the activities for the elderly in the area to know the information about the projects by the health volunteers.

Keywords : waste management, Camp Son community, community participation

บทนำ

ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมประชากรชราภาพ (ageing population) แล้วจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว อายุขัยเฉลี่ยของประชากรรวมและผู้สูงอายุก็เพิ่มขึ้นตามลำดับและจากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552 ของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การเพิ่มสัดส่วนประชากรสูงอายุในประเทศไทย เป็นผลมาจากอัตราเพิ่มประชากรสูงอายุสูงกว่าอัตราเพิ่มประชากรรวมของประเทศ และหากศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเพศและอายุของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ, 2553 : 8)

การคาดประมาณการประชากรของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2573 แสดงให้เห็นว่าอีกประมาณ 15 ปีข้างหน้า หรือในปี พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 14.9 ล้านคน หรือคิดเป็น 2 เท่า ของประชากรผู้สูงอายุในปี 2552 และในปี พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 17.8 ล้านคน หรือคิดเป็น

ร้อยละ 25 (ประมาณ 1 ใน 4) ของประชากรไทยทั้งประเทศ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2553 : 9) การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุในประเทศไทย มีอัตราเร็วกว่าที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างมาก จากประสบการณ์ในต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงของภาวะประชากรสูงอายุเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรต่างๆ ทั้งในด้านสังคมและสุขภาพ แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ทำให้โอกาสในการปรับตัวของประชากร และการเตรียมการเพื่อรองรับผลกระทบเป็นไปอย่างจำกัด และมีความยากลำบาก

การจัดสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ นอกจากจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แล้ว ยังมีการกำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดแนวทางหลักในการพัฒนาผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติ หรือผู้เลี้ยงดูไว้หลายแนวทาง เช่น การจัดสวัสดิการสงเคราะห์การส่งเสริมให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนให้สถานพยาบาลเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้สูงอายุ ส่วนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ระบุถึงการสร้างหลักประกันให้กับคนทุกช่วงวัย ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มผู้สูงอายุด้วยขณะเดียวกันแผนดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุด้วย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวมีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก และสวัสดิการที่ได้รับในปัจจุบัน อาจยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือการสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น และเพื่อยกระดับสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 674 คน (เทศบาลตำบลป่าแดง, ข้อมูลการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 251 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาข้อระเบียบ แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นลักษณะเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก รวม 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน โครงสร้างของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค แนวการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายกเทศมนตรีตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

2) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสำรวจกับผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 251 ชุด ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

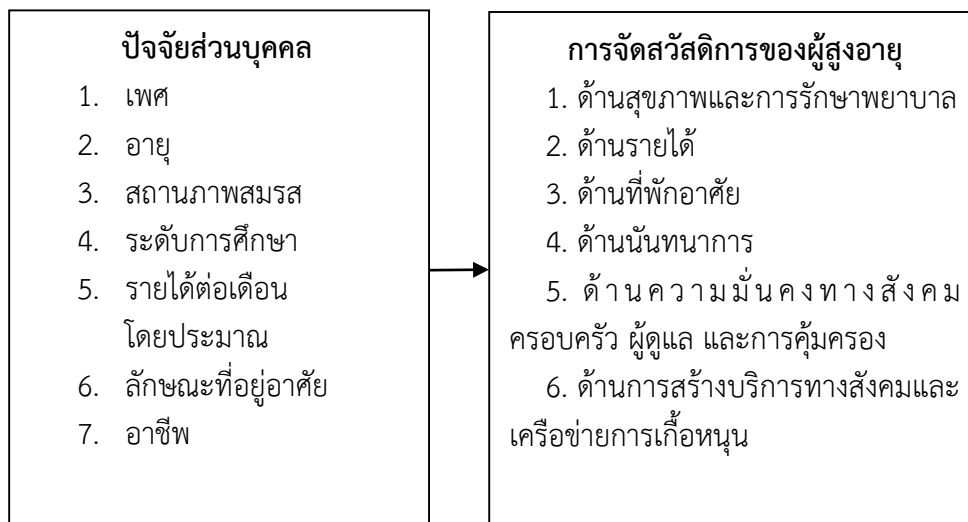
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์และหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก รวม 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t-test แบบ Independent Sample Test และสถิติทดสอบค่า F-Test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และจากการทดสอบรายคู่ (Least Significant Difference : LSD.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ	3.64	0.670	มาก
ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ	3.66	0.653	มาก
ด้านที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ	3.58	0.713	มาก
ด้านนันทนาการของผู้สูงอายุ	3.75	0.554	มาก
ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ	3.71	0.763	มาก
ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ	3.75	0.736	มาก
ภาพรวม	3.68	0.438	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.438) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนันทนาการของผู้สูงอายุ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ และด้านที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การจัดสวัสดิการสังคม	0.345	-	0.730	-	✓
อายุ	การจัดสวัสดิการสังคม	-	1.758	0.175	-	✓
สถานภาพ	การจัดสวัสดิการสังคม		0.002	0.998	-	✓
การศึกษา	การจัดสวัสดิการสังคม		1.681	0.155	-	✓
รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ	การจัดสวัสดิการสังคม	-	0.610	0.656	-	✓
ลักษณะที่อยู่อาศัย	การจัดสวัสดิการสังคม	-	0.460	0.632	-	✓
อาชีพ	การจัดสวัสดิการสังคม	-	0.682	0.564	-	✓

จากตารางที่ 2 ผู้สูงอายุของที่มี เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ ลักษณะที่อยู่อาศัย และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางการ	ความถี่ (f)
มีปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนเมื่อมีอาการเจ็บป่วยการเดินทางไปพบแพทย์ไม่สะดวก	- ควรจัดตั้งคลินิกสำหรับผู้สูงอายุเพื่อดูแลรักษาผู้สูงอายุให้บริการแบบองค์รวม และควรจัดรถรับ-ส่ง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์	24

ขาดรายได้และเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอต่อการ ดำเนินชีวิต	- ควรสนับสนุนส่งเสริมอาชีพ สำหรับผู้สูงอายุ จัดสวัสดิการที่ จำเป็นต่อผู้สูงอายุ จัดตั้งชมรมด้าน อาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	23
ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อ พบปะพูดคุย บอกกล่าวถึง สวัสดิการที่ควรได้รับ	- ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุทุกคนในพื้นที่ เข้าถึงและรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของ การดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุ มาใช้สิทธิ์และเข้ารับบริการ โดย อาศัยอาสาสมัครสาธารณสุข	20

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบล ป่าแดง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนเมื่อมีอาการเจ็บป่วยการเดินทางไปพบแพทย์ไม่สะดวกมีรายได้ เงินเบี้ยยังชีพ ไม่เพียงพอต่อการ ดำเนินชีวิต อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อพบปะพูดคุย เกี่ยวกับสวัสดิการที่ควรได้รับ แนวทางการ จัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ พบว่า ควรจัดตั้งคลินิกสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อดูแลรักษาผู้สูงอายุให้บริการแบบองค์รวม และควรจัดรถรับ-ส่ง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์ สนับสนุนส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้ สูงอายุ จัดสวัสดิการที่จำเป็นต่อผู้สูงอายุ จัดตั้งชมรมด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุและควรมีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุทุกคนในพื้นที่เข้าถึงและรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุ มาใช้สิทธิ์และเข้ารับบริการ โดยอาศัยอาสาสมัครสาธารณสุข

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนันทนาการของ ผู้สูงอายุ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบคลุมผู้ดูแล และการคุ้มครองผู้สูงอายุ ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ และด้านที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวดี ภาชีตา นนท์ (2560) กล่าวว่า การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครมีการดำเนินการ ภายใต้อำนาจพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2557 – 2560) ซึ่งเป็นการบริการ พื้นฐานด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาตามมิติด้านการรักษา การป้องกัน และการส่งเสริม ในมิติด้าน การรักษา นอกจากการให้บริการของโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลรัฐเพียงแห่งเดียวแล้ว สำนัก กอนามัย กรุงเทพมหานคร ยังได้จัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุข 40 บางแค ซึ่งมีทั้งหมด 5 สาขา แต่ครอบคลุม เพียง 3 แขวง ยกเว้นแขวงบางแค สำหรับมิติด้านการป้องกันและการส่งเสริม นั้น สำนักงานเขตบางแคมี โครงการที่ดำเนินการโดยฝ่ายต่าง ๆ ข้างต้นทั้งหมด 9 โครงการ แต่โครงการเหล่านี้ไม่ได้มุ่งบริการผู้สูงอายุ โดยตรง ดังนั้น การบริการด้านสุขภาพของสำนักงานเขตบางแคจึงยังไม่เพียงพอ ทั้งถึง และไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมอ ขัดพล (2559)

กล่าวว่า การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพและการรักษาในระดับสูงสุดรองลงมาคือด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และด้านที่มีการจัดสวัสดิการสังคมในระดับต่ำสุด คือ ด้านที่พักอาศัย คุณภาพ ชีวิตของผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางความสัมพันธ์ของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการกับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุดคือสวัสดิการด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาล กับคุณภาพชีวิตด้าน จิตใจ ซึ่งในแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ผู้สูงอายุและกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดบริการครอบครัวอุปการะ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ผู้สูงอายุของที่มี เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ ลักษณะที่อยู่อาศัย และอาชีพ ต่างกัน ส่งผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสวัฒนา กล้าหาญ (2558) กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการรับสวัสดิการสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพศชายมีความต้องการรับสวัสดิการสังคมมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) กลุ่มรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการรับสวัสดิการสังคมมากกว่ากลุ่มรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท และกลุ่มรายได้ 5,000-9,999 บาท มีความต้องการรับสวัสดิการสังคมมากกว่ากลุ่มรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ส่วนกลุ่มอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการรับสวัสดิการสังคมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P < .05$) แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพพบว่า ควรมุ่งเน้นไปที่ความต้องการรับสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่ม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ และด้านการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี ซึ่งควรประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันหลากหลายปัจจัย ในลักษณะการดูแลเป็นเครือข่าย เป็นสิ่งที่ช่วยให้การดูแลผู้สูงอายุสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนซึ่งรวมถึงตัวผู้สูงอายุเองด้วย อันจะทำให้บริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) ปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้สูงอายุประสบปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนเมื่อมีอาการเจ็บป่วยการเดินทางไปพบแพทย์ไม่สะดวกมีรายได้ เงินเบี้ยยังชีพ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อพบปะพูดคุย เกี่ยวกับสวัสดิการที่ควรได้รับ 2) แนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ พบว่า ควรจัดตั้งคลินิกสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อดูแลรักษาผู้สูงอายุให้บริการแบบองค์รวม และควรจัดรถรับ-ส่ง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์ สนับสนุนส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ จัดสวัสดิการที่จำเป็นต่อผู้สูงอายุ จัดตั้งชมรมด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ และควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้สูงอายุทุกคนในพื้นที่เข้าถึงและรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุมาใช้สิทธิ์และเข้ารับบริการ โดยอาศัยอาสาสมัครสาธารณสุขซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสวัฒนา กล้าหาญ (2558) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่

รับเบี้ยยังชีพพบว่า ควรมุ่งเน้นไปที่ความต้องการรับสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่ม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ และด้านการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี ซึ่งควรประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันหลากหลายปัจจัยในลักษณะการดูแลเป็นเครือข่าย เป็นสิ่งที่จะช่วยให้การดูแลผู้สูงอายุสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนซึ่งรวมถึงตัวผู้สูงอายุเองด้วย อันจะทำให้บริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) เทศบาลควรจัดตั้งคลินิกนอกเวลาการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ และเพื่อเป็นสวัสดิการให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางไปโรงพยาบาลได้สะดวก
- 2) ทางเทศบาลควรส่งเสริม สนับสนุนอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การจัดตั้งชมรมด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ การเชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านจักสารมาอบรม เป็นต้น
- 3) ทางเทศบาลควรจัดหน่วยมีการประชาสัมพันธ์เชิงลึกเพื่อเข้าไปพบผู้สูงอายุถึงบ้าน ผู้สูงอายุทุกคนในพื้นที่จะได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้สูงอายุมาใช้สิทธิ์และเข้ารับบริการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมไปด้วย
- 2) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าแดง เพื่อนำผลการวิจัยเสนอต่อผู้สูงอายุในกรณีที่ไม่สามารถจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุตามที่ต้องการ
- 3) ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ เพื่อหารูปเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างชัดเจน
- 4) ควรศึกษาสุขภาวะของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อการจัดการสวัสดิการของเทศบาลตำบลป่าแดงและเทศบาลอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรีวัฒนา กล้าหาญ. (2558). *แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพ เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพชุมชน). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.car.chula.ac.th/display7.php?bib=b1877697>.
- ศุภวดี ภาษิตานนท์. (2560). *การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา เขตบางแค*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ). คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก. (2562). *ข้อมูลประชากรผู้สูงอายุ. ชาติตระการ : เทศบาลตำบลป่าแดง.*

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2557.* กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน สถิติแห่งชาติ, 2557.

เสมอ ชัดพล. (2559: บทคัดย่อ). *การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี.* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

